

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR: HELYBEN: 1 ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORANT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A nagy offenzíva ujsikerei

Mackensen csapatai közelednek a Lublin-Cholm vonalhoz — Woyrsch vezérezredes győzelme Radom kormányzóságban — Hindenburg hadseregei folytatják előnyomulásukat Lomza és Kurland tartományokban

Egy buvárhajónk elsüllyesztett egy olasz cirkálót

Debrecen, július 18.

Az oroszok elleni általános offenzívánk tegnap ismét nagy eredményeket produkált. A szívósan védekező orosz seregek kétségbeesett ellenállása mindenütt hiábavalónak bizonyult: azok az erősítések, melyeket Nikolaj nagyherceg lóhalálában összeszedve Hindenburg és Mackensen hadseregei elé dobott, nem voltak képesek megállítani a német, a magyar és az osztrák csapatokat és tűzbe vetésük csak fokozta az orosz vereségek súlyát.

Mackensen tábornagy seregei tegnap a Visztula és a Bug között elfoglalták Krasnostaw és Faislawice helységeket, ami azt jelenti, hogy már csak igen rövid idő választja el őket attól, amikor magát a Lublin—Cholm vasutvonalat vehetik tűz alá. A Visztula nyugati partján Woyrsch vezérezredes csapatai törték át az orosz vonalakat és arra kényszerítették az oroszokat, hogy sietve vonuljanak ki Radom kormányzóságából. Gallwitz és Scholz tábornokok Lomza tartományban nagy területen szorították vissza az ellenséget, a legészakibb fronton pedig Below tábornok tör előre diadalmasan Riga felé. A foglyok és a zsákmány száma természetesen állandóan emelkedik.

Az olasz háború tegnap ágyuharcokkal és a gyengébb olasz támadások visszaverésével telt el. A nap krónikája azonban mégis tartalmaz egy igen öröndetes eseményt, hála annak a hősi, offenzív szellemnek, amely hadiflottánkat eltölti. Egyik buvárhajónk tegnap az Adria délkeleti partjának közelében megtorpedózta a „Giuseppe Garibaldi” olasz cirkálót és elsüllyesztette. A flottaparancsnokság komminikéje nem nevezi meg a támadó buvárhajót és csupán annyit közöl, hogy az olasz cirkálót Raguzától délre érte utól végzete, arról azonban, hogy az elsüllyesztett olasz csatahajó személyzetéből hányan veszték a tengerbe, csak később kapunk tájékoztatást. A Giuseppe Garibaldi az olasz flottának immár a hatodik egysége, amely áldozatul esik az osztrák-magyar haditengerészet fölényének. Az „Adria rendőre” mint ahogy az olasz flotta nevezi magát, úgy látszik, nem elég éber.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

A harcok Lublin alatt

Budapest, július 18. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

A harc a Visztula és a Bug között javában folyik. Az oroszok rendkívül szívós ellenállást fejtenek ki s a harc vonal több pontján kézi túsára engedték jutni a dőlget, mellett állásaikat föladták.

A Bugnál Sokal vidékén csapataink az ellenséget a makacsul védett helységek egész sorából kiűzték.

Krasnostaw városát és a Zolkiewkától északra fekvő magaslatokat a német erők elfoglalták.

A szövetségesek a Visztulától nyugatra is támadnak. Siemotól északkeletre áttörték az orosz arcvonalat. Az ellenség ennek a nyomásnak engedve kiüríti a Visztula és a kielce—radomi vasút közötti állásait.

Kelet-Galiciában a helyzet nem változott.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Radom kormányzóságban

Berlin, július 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A nagy főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Woyrsch vezérezredes hadseregének offenzívája a következő eredménnyel járt: Csapataink július 17-én délelőtt heves ellenséges tűzben az ellenségnek minden eszközzel kiépített főállása előtt keskeny helyen keresztülküzdötték magukat a drótsövény-akadályon s ezen a részen át előretörve, 2000 méter szélességben elfoglalták az ellenség árkait. A nap folyamán az áttörés helyét szívós közelharcban kitégítették és az ellenséges állásba mélyen behatoltak. Estére a moszkvai gárda-hadtest, landwehr- és tartalékcsoportaink ellenfele megvolt verve és éjjel megkezdte a visszavonulást az Ilzanka-szakasz mögé (Zwollentől délre). E közben súlyos veszteséget szenvedett. 2000 embert elfogtunk és 5 géppuskát zsákmányoltunk.

A felső Visztula és a Bug-szakasz között a harc Mackensen tábornagy vezérlete alatt fo-

lyik. Az oroszokat a német csapatok a Faislawice (Piaskitól délre) és Krastostaw közötti magaslatokról leverték. Mindkét helységet rohammal elfoglaltuk. Egy ujonnan harcbavetett szibériai hadtest nem tudta elhárítani a vereséget. Megvertük és több ezer oroszot elfogtunk.

Az előnyomulás Kurlandban és Észak-Lengyelországban

Berlin, július 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Below tábornok hadseregének részei az oroszoknak sietve harcba vetett erősítéssel Alt Duznál megverték, elragadtak tőlük 3620 foglyot, 6 ágyut és 3 gépfegyvert és most keleti irányban üldözik őket. A hadsereg egyéb részei Kielcától északkeletre harcolnak. E helységtől keletre rohammal elfoglalták a legelső ellenséges állást.

A Pissa és a Visztula között az oroszok folytatták visszavonulásukat. Scholz és Gallwitz tábornokok csapatai sarkukban vannak. Ahol az ellenség előkészített állásaiban még ellenállott, ott megtámadták és kiverték. Így rohanták meg Scholz tábornok tartalék- és landwehr-csapatát Poremby, Wyk és Ploszczyce helységeket. A Gallwitz hadseregének kötelékébe tartozó ezredek áttörték a Mlodzayanowo—Karniwo erősen kiépített állást. A foglyok száma jelentékenyen növekedik. — További 4 ágyut zsákmányoltunk.

A Pillicától északra egészen a Visztuláig az oroszok szintén visszavonuló mozdulatokba kezdtek. Utánuk nyomuló csapataink rövid üldöző harcok közben 620 oroszot elfogtak.

Az átkelés a Dnjesteren

Csernovic, július 18. Csapatainknak a közcépső Dnjesteren való átkelése stratégiai remekmű volt. Az ellenséges arcvonal egyes állásait, mint Nyugat-Galiciában történt, először is tüzérségi kereszttüz alá fogtuk és azután kiüldtük előre a csapatokat. A tulsó parton az oroszok erősen elsáncolták magukat. Az osztrák-magyar tüzérség szerdán egész éjjel is csakadatlanul lőtte az orosz támaszpontokat, különösen ott, ahol a Dnjester kanyarodik és

ahol három oldalról egyszerre lehet tüzelni. Az oroszokat a mi partunknak magasabban fekvő állásaiból tüzési tüzzel annyira megrendítettük, hogy visszavonulásuk csaknem el volt vágva és egészen tehetetlenek voltak s ki voltak szolgáltatva az osztrák-magyar ágyuk hatásának.

Számos orosz katona leszurta az odaváló parasztokat, miközben így rivalltak rájuk: „Kutyák, halljatok meg, mint mi!” *Mikor az oroszok egyes helyeken már egészen megpuhultak, pionírjaink folytonos ágyutűz alatt hidat vertek, mire csapataink a sekélyebb helyeken előre kusztak és beásták magukat. Az oroszokat ez annyira meglepte, hogy gyorsan visszavonultak. Több helyen körülkerítettük és foglyul ejtettük őket. A fogoly tiszteknek viszonylag nagy számát az a körülmény magyarázza meg, hogy a tiszték jobb fedezéket kerestek, az orosz katonákat azonban fölládozták az ágyutűznek. Az orosz halottak száma igen nagy.*

Oroszország tovább harcol

Kopenhága, július 18. A *Ruskoje Slowo* azt mondja, hogy a németek, ha azt remélik, hogy Oroszországot megverik és külön békére kényszerítik, elszámítják magukat. Oroszország tovább fog harcolni a szövetségesekkel, míg a központi hatalmakat le nem győzik. — Mivel azonban Oroszországnak most a háboru legnagyobb terhét kell viselnie, helyénvaló volna, ha gazdasági segítséget kapna a szövetségesektől és ezért meg kell kezdeni a tárgyalásokat.

Iwangorod felé

Bukarest, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) Az oroszok a *Visztula nyugati partjáról* visszavonják csapataikat és Iwangorod fölött koncentrállják erőiket.

Az olasz háboru

Budapest, július 18. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

Az ágyutűz az összes arcvonalakon még tart. A Col di Lana ellen intézett több gyengébb támadást visszautasítottuk. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A „Giuseppe Garibaldi” cirkálót elsüllyesztettük

Budapest, július 18. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalos jelentés.

Tengeralattjáró naszádaink egyike ma reggel Raguzától délre megtorpedózta és elsüllyesztette a „Giuseppe Garibaldi” olasz cirkálót. A cirkáló tizenöt perc alatt süllyedt el.

FLOTTAPARANCSNOKSÁG.

Felrobbant olasz katonavonat

Basel, július 18. Az *Idea Nazionale* jelenti: A *villaco*i vonalon egy katonavonat robbanásnak esett áldozatul, amit a sinekre rakott dinamit idézett elő. Sok vagon elpusztult és a sinek tönkrementek. Az áldozatok között néhány tiszt is van. Rövid idő alatt ez a második merénylet a katonavonat ellen.

Salandra és a mi Vörös könyvünk

Lugano, július 18. A *Giornale d' Italia* Salandrának egy jellemző kijelentését közli, melyet a római pályaúdváron egy képviselő előtt tett. Az osztrák-magyar Vörös könyvről beszéltek. Amikor *Macchio* bárónak az a sürgönye került szóba, amely szerint *Somino* hami-

san informálta a királyt és a minisztertanácsot Ausztria-Magyarország ajánlatairól, *Salandra* rendkívül izgatott lett és olyan hangosan kiabált, hogy a körülötte állók jól hallhatták: „Lehetetlen, hogy *Macchio*, akit én alaposan tanulmányoztam, magától jött rá ilyesmire! Meg vagyok győződve, hogy egy olasz ember volt az, aki ezt az ostobaságot *Macchio*nak a fejébe beszélte! Gyalázatos dolog, hogy egy olasz ember ilyesmit csinál!”

Az olasz sajtó a Vörös Könyvről

Chiasso, július 18. *Torre*, a *Corriere della Sera* római munkatársa külön cikkben foglalkozik *Ferenc József* császár és királynak s az olasz királynak a Vörös könyvben közölt távirataival. *Torre* azt mondja, a Vörös könyv úgy állítja be a dolgot, mintha az olasz király Ausztria-Magyarország császárához és királyához augusztus 2-án intézett választáviratában megígérte volna, hogy a hármasszövetségnek megfelelően szívélyes és barátságos magatartást fog tanúsítani szövetségeseivel szemben. E beállítással az osztrák-magyar külügyminiszter meg akarja rendíteni az olasz korona hitelét és kisebbiteni akarja Olaszország királyának fenkölt erkölcsi alakját. A tudósító még nevésegebb szofizmákkal folytatja tovább szörszállhasogatását a király-sürgöny körül és végül megállapítja, hogy az olasz királynak az a távirata távolról sem tartalmazza azt az ígéretet, hogy támogatni fogja Ausztria-Magyarország uralkodójának akcióját, sőt kategorikusan visszautasít ilyen támogatást és megállapítja Olaszország későbbi magatartásának alapelveit.

Az olaszok bizalmatlanok Anglia iránt

Lugano, július 18. *Mussolini* a *Popolo d' Italia*-ban írott vezércikkében azt mondja, hogy a *Kitchener*-féle milliós hadsereg csődje, a franciaországi offenzíva elmaradása, a *Dardanellák* ostromának kudarca, az angol kormánypolitika ellentmondásai dacára annak, hogy koalíciós kormány létesült, az angol flotta tehetetlensége, a közvélemény közönyössége a háboru iránt, mihelyt a háboru nem üzleti háboru, végül a munkásosztály önzése a mostani köszönbánya-sztrájkban: mindez ellenkezik az angol faj kulturájának hagyományos fölényével, még ha a négyes entente végül is kivívja a sikert.

A francia harotér

Berlin, július 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

A franciáknak a *souchezi* temető magaslat ellen intézett támadását visszautasítottuk.

Az argonnei erdőségben birtokunkba jutott vonalat kisebb sikerekkel még javítottuk.

A *Les Eparges* melletti magaslatokon folyik a harc.

Lotharingiában visszaverték csapataink az ellenségnek *Embermeninél* (*Luneville*től keletre) és *Ban de Sapt* környékén történt előretörését.

Ágyuk a repülőgépeken

Kopenhága, július 18. *Rousset* alezredes a *Petit Parisienne*-ben írja: Most hallunk először olyan repülőgépekről, amelyek ágyukkal vannak felszerelve. Ez új fajtájú repülőgépek föltalálása azt jelenti, hogy a légiháboru folyamatos fejlődésben van és nagy meglepetésekre lehetünk elkészülve. Az újonnan alkalmazott taktika, amely husz repülőgéből álló repülőrajt alkot, még megbecsülhetetlen szolgálatokat tehet nekünk, különösen ha ez a taktika még nagyobb mértékben fejlődik.

Burián jegyzéke az Uniohoz

Kopenhága, július 18. *Burián* báró jegyzékét Amerikában — a heccclapok kivételével — megfontolt bírálattal fogadják. — Az egész *Hearst*-sajtó mérsékelt és megértően tárgyalja a jegyzéket. A *Sun* ezt írja: Az osztrák-magyar jegyzék rendkívül ügyes tökéletesítése a német jegyzéknek. Nem kénytelen használni a fatális „buvárhajó” szót és újra előtérbe helyezi az egész probléma kiindulási pontját, hogy az Egyesült Államoknak a központi hatalmakal való kereskedelme megszünt, ami kölcsönösen súlyos hátrány és hogy *Washington* mindaddig semmitéle komoly intézkedést nem tett ellene.

A „Lusitania”

Newyork, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) *Stahl* Gustáv német tartalékos hamis esküvádja miatt letartóztatták, mert azt vallotta, hogy a *Lusitania* gőzösön négy darab 6 és fél centiméteres ágyut látott.

London, július 18. (Magyar Távirati Iroda) itéletét. A törvényszék megállapítja, hogy a hajón töltények voltak, de csapatok és ágyuk nem. A hajó megtorpedozása előzetes figyelmeztetés nélkül történt. A hajó elsüllyesztése előre elkészített terv szerint végrehajtott gyilkossági merénylet, amelyért a tervezők és az elkövetők felelősek.

Amerikai képviselők a munició-kivétel ellen

Washington, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) A szenátorok és a képviselők között mozgalom indult meg aziránt, hogy a kongresszus rendkívüli ülésén törvényt alkosson, a melyben megtiltja a munició és általában mindentéle hadiszó kivételét.

Elégett amerikai hajó

Newyork, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) A *Brynhilda* amerikai gőzösön, amely nagy gyapju-rakománnyal *Archangelskba* készült, kevéssel elindulása után tűz ütött ki. A gőzös elégett.

A nemzeti lajstrom és a nemzeti mozgósítás

London, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) A nemzeti lajstromozás munkálatainak háttáridejét augusztus 15-ikébe állapították meg. A lajstromozás eredményét szeptemberben teszik közzé.

London, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) A *Times* felszólítást intéz a kormányhoz, hogy a nemzeti lajstromozás befejeztével azonnal fogjon hozzá a nemzeti mozgósításhoz.

Az angol asszonyok munkát kérnek

London, július 18. Tegnap negyven ezer asszony részvételével nagy tüntetés volt Londonban. Az asszonyok felvonulást rendeztek és munkát kértek.

A Dardanellák ostroma

Konstantinápoly, július 17. A főhadiszállás jelentése a *Dardanella*-frontról:

Július 16-án *Ari Burnu* mellett kölcsönös gyenge tüzelés jobbszárnyunkon és időnkint aknaharc. *Seddil Bahr*nál az ellenség jobbszárnyunk előtt világító pisztolyok segítségével heves gyalogsági- és gépfegyver-tüzelést folytatott a reggeli órákig. Anatoliai útegeink a 16-ikára virradó éjjelen bombázták az *Ari Burnu*, *Seddil Bahr* és *Mortuliman* melletti ellenséges táborokat. *Teke Burnunál* a bombázás tüzet és robbanásokat okozott, amelyek reggelig tartottak. Július 16-ikán ismét bombázták

a Seddil Bahr környékén levő ellenséges tábor és nagy zavart okoztak benne.

Az angolok veresége Mezopotamiában

Konstantinápoly, július 17. A főhadiszállás jelentése az Irak-fronttól.

Július 16-ikán a Kala Telhain melletti ütközet befejezése után az ellenség haderőinek egy részével támadást kísérelt meg balszárnyunk ellen. A támadást sikeresen visszavertük. A július 15-iki ütközetben az ellenség egy tüzérezredet is veszített. A július 14-iki csatában négy ellenséges naszád éllelmiszerral és lőszerrel elsüllyedt. Jobbszárnyunkon az angolok 200 halottat veszítettek egy magaslat előtt, amelyet egyik századunk védelmezett.

A Balkán-államok és a harctéri helyzet

Bécs, július 18. A Neues Wiener Journal tudósítója beszélgetést folytatott egy semleges balkáni állam diplomatájával, aki a harctéri helyzetről és a Balkán-államok magatartásáról a következő kijelentéseket tette:

— Ha az entente július hó folyamán nem tudja elfoglalni a Dardanellákat, úgy sohasem lesz képes a tengerszorosok birtokába jutni.

— Bulgária Törökországot nem támogatja meg. Bulgária egyszersmind Romániával is tárgyalásokat folytat a békés megegyezésről. — Kétséges, vajjon Bulgária és Románia megtartják-e semlegességüket s hogy érdekeik megővéséért be fognak-e avatkozni a háborúba.

A diplomata annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Balkán-államok sorsa a lengyelországi harctéren dől el. — A döntés augusztusban várható. Ha Oroszország addig tovább is vereséget szenved, kényszerülni fog a békére, ellenkező esetben azonban a háború a jövő év tavaszáig fog tartani. Franciaország nem bírja ki az új téli hadjáratot, Olaszországban pedig az állandó sikertelenségek miatt negyedév múlva ki fog törni a forradalom. A diplomata annak a megállapításával végezte a beszélgetést, hogy a központi hatalmak helyzete jelenleg kitünő.

Radoslawow nyilatkozata

Szófia, július 18. Radoslawow miniszterelnök tegnap a gazdák küldöttségét fogadta és többek között kijelentette, hogy a Törökországgal folyó tárgyalások jól haladnak. Az entente-hatalmak válaszigyűlését még nem kézbesítették és kilitás sincs rá, hogy hamarosan átnyujtsák.

Hohenlohe herceg és Bratianu tanácskozása

Bukarest, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) Hohenlohe herceg konstantinápolyi német nagykövet tegnap ismét hosszasan tanácskozott Bratianu miniszterelnökkel. Az itteni entente-párti lapok azt híresztelik, hogy Hohenlohe herceg átadta Ferdinánd királynak Vilmos császár levelét.

Románia és Oroszország

Bukarest, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) A kormánylapok megcáfolják azt a hírt, hogy az orosz követ jegyzékét nyújtott át a román kormánynak és kijelentik, hogy Pétervárról semmiféle hivatalos nyilatkozat nem érkezett.

Olaszország viszállya a Balkán-államokkal

Brüsszel július 18. Az albán kérdés jelenleg a legnehezebb problémája a négyes entente-nak, nemcsak Szerbia és Montenegro magatartása miatt, akik a legcsekélyebb figyelemre sem méltatják Olaszország igényeit, hanem

Oroszország magatartása miatt is, amely nem tudja rászánni magát, hogy támogassa a négyes entente akcióját a két szerb királysággal szemben. A négy szövetséges nagyhatalom kollektív jegyzékét, melyet Olaszország javasolt, ezért nem lehetett Nisbe és Cetinjebe elküldeni, a londoni és a párisi kormányok pedig beírik annyival, hogy Olaszország diplomáciai tiltakozását támogatják. Ezekhez járul Olaszország és Görögország viszonyának látható rosszabbodása, mert Görögország Valona megszállásában érdekeinek szándékos megkárosítását látja. Így élesedik ki a konfliktus és ezáltal a semleges balkáni államoknak az entente oldalán a világháborúba való beavatkozása napról-napra valószínűtlenebb lesz.

A svéd miniszterelnök a békeközvetítésről

Stockholm, július 18. (Magyar Távirati Iroda.) A miniszterelnöknek a külügyminiszter jelenlétében átnyújtották a svéd béke-kongresszus javaslatát. A miniszterelnök kijelentette, hogy Svédország szigorúan ragaszkodik semlegességéhez és a béke megőrzésén fáradozik, azonban számol az esetlegességekkel is. Alkalmatlan időben a békeközvetítés nemhogy használna, hanem még árthat is.

Néhány szó „Debreczenfalvára”-hoz

A „Debreczenfalva” jelszava alatt megindult mozgalom Az Est tudósítójának buzdító szavai nyomán kelt életre s ha a jelek nem csalnak, máris nemcsak hírlapi cikkekben, de tettekben is nyilvánulni kezd.

Nem akarom ezt a szép mozgalmat lebecsülni. Akármilyen csekély eredményre fog vezetni, csak örvendetes és hasznos lehet az, mert ha nem is ott, ahol leginkább szükséges, mindenesetre hathatós segítséget fog nyújtani a háború következtében leginkább sújtott határszéli lakosság egy részének, mégsem hallgathatom el azt a szerény véleményemet, hogy ha a mozgalom vezetői a felvetett ötlet nyomán a helyzetet behatóan megvizsgálják, arra az eredményre jutnak, hogy ugyanazzal az anyagi erővel, amellyel Debreczenfalva felépíthető, sokkal értékesebb és szükségesebb segítség nyújtható más téren a határszéli lakosságnak.

Mintegy 45 éve ismerem a szóban levő vidék gazdasági fejlődését. Közvetlen tapasztalásból ismerem annak úgy a háború kitérését közvetlenül megelőző, mint jelenlegi állapotát s merem állítani, hogy a háború okozta csapások közül a marhaállomány rendkívüli megfogyatkozása az, amely az ottani lakosságot a legérzékenyebben sújtja s ez a csapás egyuttal az, amelynek enyhítése elsősorban a társadalom áldozatkészségére vár.

A lerombolt és leégett épületek helyreállítása szerény véleményem szerint az állam kötelessége, mert az épületek elpusztításából eredő kár egyenesen az állam összes polgárai érdekében végrehajtott hadműveletek következménye. A társadalom itt legfeljebb annyiban van hivatva segítő kezét nyújtani, hogy az építkezést siettesse s az egészen fedél nélkül maradtakat mielőbb fedél alá juttassa.

Jónak látom különben itt azt is megjegyezni, hogy a szóban levő vidék lakosságának a legtöbb községben van jutányosan megszerezhető vagy saját építő fája s majdnem minden gazda ért többé-kevésbé az ácsmesterséghez, úgy, hogy egymásnak segítve, házaikat sokkal kisebb költséggel felépíthetik, mint amennyibe az építés Debreczen jószívű közönségének kerülni fog.

Más azonban a helyzet a marha-állomány kérdésében.

Rá kell itt mutatnom, hogy a szóban levő vidék mezőgazdasága főképpen a marhatenyész-

tésen alapszik, mert az ottani többé-kevésbé sovány talaj bő magterméseket nem hajt s még közepes termés eléréséhez is bő trágyázás szükséges és a marha az, amiből a gazda koronkint pénzt lát, hogy legyen miből adóját kifizetnie és soknemű szükségleteit ellátnia.

Rá kell mutatnom arra is, hogy a háború kitérésé előtt ennek a vidéknek nagyrészt máris kitünő és nagyszámu marhaállománya volt s főképpen ez biztosította a lakosságnak a mult időkhöz viszonyított aránylagos jólétét.

A mult század 70-es éveiben itt még minden második, harmadik évben, tél végén és tavasszal, kivált ha a krumpli meg nem termett, kisebb-nagyobb mértékű éhség dult, amin aztán időlegesen a 80-as években erőre kapott amerikai kivándorlás segített. Gyökeres orvossága azonban ennek a szomorú gazdasági állapotnak csak a marha-állománynak állami támogatással történt javítása és szaporítása lett s a háború következtében most ez a marha-állomány ment ugyyszólván veszendőbe, ennek a pótlása tehát a legsürgősebb.

Visszatérve a társadalom áldozatkészségének a marha-állomány pótlásánál való szerepére, arra kell rámutatnom, hogy a hadszíntér közelében s időnkint a hadszíntéren fekvő határszélen a ló és szarvasmarha rekvirálása sokkal kiterjedtebb volt, mint például Debreczen vidékén. Már a háború elején elvittek az ottani falvakból minden félig-meddig is használható lovat az akkori árviszonyoknak megfelelő olyan áron, amelynek ötszöröseért sem vehet magának a gazda most hasonló minőségű lovat. Izbugyarádványban például most a községi birónak van egy pár lóva s nagyrészt így van ez a többi falvakban is. Hasonló történt a szarvasmarhával. Olyan tehent vittek el gyakran 200 koronáért, amit ma 1000 koronáért lehet csak megvenni s történtek — sajnos — visszaélések is, úgy, hogy a ma több száz koronát érő marháért a gazda gyakran csak 50—60 koronát kapott. Annyira megfogyatkozott a szarvasmarha-állomány, hogy például a mintegy 350 lelket számláló Homonayközségben, ahol ezelőtt még a legszegényebb özvegynek is legalább egy tehene volt, ma összesen 10 tehén van.

Az elmondottak szerint tehát a marha-állomány olyan körülmények között fogyatkozott meg, hogy a lakosságnak abból eredő kára az állam részéről olyan mértékben, amilyenben az kívánatos volna, nem igen hozható helyre. Hiszen a gazda igen sok esetben megkapta rekvirált marhájáért az akkori viszonyoknak megfelelő illő árat, nincs emélfogva alap arra, hogy az állam ezt az árat utólagosan megtöbbszörözze, de nem is lenne most már kipuhatható, hogy ki és mennyivel károsodott. Pedig ha a gazda csak félig-meddi annyi és olyan marhát akar venni, mint amilyen és amennyi a háború előtt állt az istállójában, úgy legalább ötször annyi pénzre van szüksége, mint amennyiért marháját elvesztegetni kényszerült.

Itt, ezen a ponton kellene ezek szerint a társadalom jótékonyágának elsősorban beavatkoznia s ahhoz segítenie hozzá a háborútól sújtott lakosságot, különösen annak csekélyebb vagyону részét, hogy korábbi marhaállományát, elsörendű létfeltételét mielőbb visszaszerezhesse.

M. G.

Apollo

MA, HÉTFŐN
délután 6 órakor félhelyárak, folytatólagos bemenet, 9 órakor rendes helyárak.

Ujdonság!

Estély Fenyves bankárnál.
Dráma 2 felvonásban.

Utazás a Kaukázusban.

Felvétel az orosz-török harcterepről.

Az eskü.

Társadalmi színmű 2 felvonásban.

Kitűnő kis-és műsor.

HIREK

— **Debreceni katonatisztek kiténtetése.** A király Molnár József 3. honvédegyalozredbeli századosnak és Appeltauer Anasztáz 3. honvéd gyalozredbeli hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül a hadidiszciplinárius 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta, továbbá elrendelte, hogy Litteczky Lajos, Szirmay Ödön, Balogh József, Sepsy Pál és Vida János 3. honvédegyalozredbeli főhadnagyoknak, Horváth Jenő, Fodor Barnabás, Kegyes Ferenc, Végvári István, Zsaroljai Márton Dezső 3. honvéd gyalozredbeli tartalékos hadnagyoknak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül és Halász István dr. a 3. honvédegyalozrednél beosztott 2. honvédhuszárezredbeli ezredorvosnak, valamint Koos Aurél dr. 2. honvéd huszárezredbeli tartalékos főorvosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásuk elismeréséül a legfelső dicséző elismerés tudtul adassék.

— **Debrecenfalva Váralján lesz.** Ma délelőtt érkezett haza Debrecen város és a debreceni Vörös Kereszt Egylet küldöttsége, amely megsejmelte a sárosmegyei harctér elpusztított községeit, hogy kiválasszák azt, amelyiket Debrecen város közönségének áldozatkészsége fog felépíteni és Debrecenfalvának fog elnevezni. Márk Endre polgármester ma délelőtti rendkívüli tanácsülésen számolt be a sárosmegyei utról. Vázlatos képet festett a polgármester a város tanácsa előtt azokról a megdöbbentő jelenségekről, amelyekkel a sárosi harctér megsejmelése alkalmával találkozott. Bártfától egészen Duklágig jártak. Abban találkozott a küldöttség véleménye, hogy Debrecen közönségének nemes adakozásából a Zboró várom alatti Váralja községet építik föl, amely aztán Debrecenfalva nevet kapna. E megállapodás alapján a hivatalos eljárás már meg is indult a telkek kijelölésére és a névváltoztatás engedélyének kieszközölésére vonatkozóan. A küldöttség visszatérőben járt a miniszteriumban, ahol Samassa miniszteri tanácsos elismeréssel nyilatkozott a debreceni mozgalomról. A város tisztviselői együttesen egy házat fognak felépíteni Debrecenfalván.

— **A fegyveradó bejelentése.** A városi adóhivatal ismételve felhívja mindazokat, kik a fegyveradóra vonatkozó bejelentésüket a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a bejelentésüket 8 nap alatt a városi adóhivatalnál (városháza, félemelet 15. sz. a.) annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

— **Új hadnagy.** A király Boros Miksa 39. gyalozredbeli tartalékos zászlóst tartalékos hadnaggyá nevezte ki.

— **Svéd repülőtisztek katasztrófája.** — *Stockholmból táviratozzák: Malmquist és Hamilton svéd repülőtisztek tegnap lezuhantak. — Mind a két tiszt meghalt.*

— **A lisztutalványozási rendszer megszüntetése.** Kukoricán tartottunk ki, míg megért a vetés s győzelem, hogy ki tudunk tartani jókedvvel, megbecsülve a sárga kukoricakegyeret, amelyet most már felcserélhetünk a fehér foszlós buzakenyérrel, vagy a jóízű rozskenyérrel, miután a miniszterium megengedte, hogy tiszta buza és rozslisztből süthetünk kenyert. A városi tanács a ma délelőtti rendkívüli ülésén felhatalmazást adott Csóka Samu főjegyzőnek, aki a lisztellátás ügyét intézi, hogy szüntesse meg most már a lisztutalványozási rendszert, hogy mindenki olyan lisztet vásárolhasson, amilyent akar.

— **A kolera megszűnt a fogolytáborban.** A katonai állomásparancsnokság átiratot intézett Debrecen város tanácsához, amelyben közli, hogy a kolerajárvány teljesen megszűnt a debreceni fogolytáborban.

— **A mezőgazdasági gépezetek és fűtők szabadságolása.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a mezőgazdasági termelésnek, különösen az aratási munkálatoknak előmozdítása szempontjából katonai (népfőlkelői) szolgálatot teljesítő hivatásos mezőgazdasági (cséplő, arató, kaszálógépek, gőz és motoros szántógépek) gépezetek és fűtők szabadságoltassanak, illetőleg községeknek, földbirtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésére bocsátassanak. Ide tartoznak azok a mezőgazdasági gépezetek és fűtők, akik póttesteknél, hatóságoknál, intézeteknél, vasutbiztosító és egyéb alakulásoknál az ország belsejében szolgálnak és elfogadhatóan beigazolják, hogy hivatásos gépezetek vagy fűtők, azonnal abba a községbe szabadságolandók, amelyben utóljára foglalkozásukat üzték. Erre vonatkozó igazolásul szolgálhatnak bizonyítványok, munkakönyv, megbízható tanúk vallomása. Hasonlóképpen szabadságolandók azok a mezőgazdasági gépezetek és fűtők is, akik a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján, illetve mint népfőlkelésre kötelezett munkások gyárakban és üzemekben, valamint egyéb hadicélú szolgálatra igénybe vétetnek és átmenetileg nélkülözhetők. A szabadságidőtartam 1915. évi szeptember hó 15-ig szól. A szabadságolt legénységnek a szabadság tartama alatt katonai illetményre nincs igénye.

— **Halálos fürdő.** Kabáról jelenti tudósítónk, hogy Nagy Márton 15 éves fiú több társával fürödni ment a falu határában levő kubik-gödörbe. A szerencsétlen fiú oly mély gödörbe merészkedett, melynek vizében elmerült. Társai nem tudták kimenteni. Hosszas keresés után találták meg holttestét az iszapban.

Kölcsönt ad | **Külföldi pénzeket**
SORSJEGYERRE és | **legmagasabb ártó-**
ÉRTÉRPAPIROKRA | **lyamon bevált**
A DEBRECZENI
Pénzváltóbank és Zálogkölcson R.-T.
Simonffy-u. 13. Telefon 298.

Mérlegképes könyvelő
kerestetik. Csakis írásbeli ajánlatok, eddigi működés megjelölésével a kiadóhivatalba intézendők.

Bolthelyiség
lakással együtt Homok-utca 74. szám alatt azonnal kiadó. Értekezhetni a Hajdúmegyei Népbank szövetkezetnél Király-u. 4. sz.

Egy erős
Wertheim-pénztár eladó. Cim megtudható e lap kiadóhivatalánál.

Tarkavarrónót
keresek, jelentkezzen Bika II. emelet 2. szám alatt.

Használt
jókarban lévő könyvszekrényt keresünk kölcsön, míg a háboru tart. „Katona-Olthon.”

Gyakorlott
pénztárnoknő vagy kiszolgáló leány jó bizonyítványokkal azonnali állást keres. Cime: Fried-nél, Simonffy-utca 37.

Makulatur papíros
kapható a kiadóban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a modernül berendezett **Gőzkávépörköltő és Fűszermalom** a mai napon megindult, amely a t. kereskedők és t. vevőközönség rendelkezésére áll. Elfogadok kávépörköltést, fehér cukor és mindennemű fűszereket őrlését. Nagybecsű pártfogásukat kérve, maradok teljes tisztelettel **Lindenfeld J. Jenő.** Üzletemben minden nap friss pörköltésű és frissen darált kávé kapható!

SOMOSSY LÁSZLÓ
ÁRUHÁZA
DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDÚVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA
Konyasszonyi keletgye
Vászon és kész fabérmű
Női ruhakelme — mosó ujdonságok
Külön szőnyeg-osztály :: Linoleum.
Szabott árak.

URANIA
Debrecen legnagobb, legelőkelőbb mozgója
HOVÁZ-ÉR. — TELEFON 12-51.

Hétén — Keddén
július 19. és 20-án

Meglepő felvételek.

A KIVÁNDORLÓK.
Dráma 4 felvonásban.

Kedves vendégek.
Vigjáték.
Leo papa lesz. Humoros.
Spanyol Marokko. Term. felvétel.

Külsőnek kezdete 5 órakor, rendez helyár.
Folytatódagos beemenet.

Szerdén — Csütörtökön
július 21. és 22-én

G. HERTÉSZ ELLA és GÖTH SÁNDOR
vendégszereplése.

Eredeti Mayfarth-féle
törvényileg védett
„HERKULES“
bor- és gyümölcs-sajtók
Elsőrendű gyártmány
Viznyomásu bor- és gyümölcs-sajtók
Felül nem mult!
Szőlő- és gyümölcs-örlők, szüretelő berendezések
MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
gazdasági gépgyár
Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.
Arjegyzékek ingyen.
Képviselek kerestetnek. Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára.

